

Xocalı faciəsi rəhbərliyi Azərbaycan xalqına qarşı törpə dilmi soyqırım siyasətinin qanlı şahididir

Prezident İham Lixçev faciə qurbanlarının xatirəsini anma mərasimində iştirak etmişdir

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gec Azərbaycanın Xocalı şəhərində törpə dilmi, bərkəməli tarixində qanlı faciələrlə bir sırada duran Xocalı soyqırımından on səkkiz il ötür.

Azərbaycanın tarixində qanlı hadisələrlə yazılmış həmin gec erməni silahlı dəstələri ilə SSRİ dövründə Xankəndi şəhərində yerləşən, xüsusi heyətinin xeyli hissəsi ermənilərdən ibarət olan 366-cı motoatıcı alayın zirehli texnikasının və hərbiçilərinin köməyi ilə qədim Xocalı şəhərini yerli yeksan etmişdir.

Erməni təcavüzkarlarının Azərbaycan xalqına qarşı törpə dilmi növbeti kütləvi qırmanın təsiri 613 nəfər, o cümlədən 106 qadın, 63 uşaq, 70 qoca amansızlıqla qətlə yetirilmiş, 487 nəfər itki olmuştur, 1275 dinc sakin sığınacaq götürülmüş, 155 nəfər taleyi işləməyə məlum deyildir. Bu soyqırım aktının təsiri 8 ailə tamamilə məhv edilmiş, 25 uşaq hər iki valideynini itirmişdir.

Xocalı faciəsi 200 il yaxın bir müddət erməni millətçilərinin və onların havadarlarının Azərbaycan xalqına qarşı apardığı etnik təmizləmə və soyqırım siyasətinin davamıdır. Soyqırım zamanı 56 nəfər xüsusi qəddarlıqla öldürülmüş, 3 nəfər diri-diri yandırılmış, bəzlərinin dərisi soyulmuş, bəzələrinin və bəzlərinin silinmiş, gözləri çıxarılmış, hamilə qadınların qarını süngü ilə deşik-deşik edilmişdir. Bu məllərin qabaqcıdan düzünülmüş qaydada, milli mədəniyyətə görə insanların tamamilə və ya qismən məhv edilməsi niyyəti ilə törpə dilmi Xocalı faciəsinin beynəlxalq hüquqa əsasən məhz soyqırım olduğunu təsdiq edir.

Dünya bu acı hadisəni bilməli və insanlığa qarşı törpə dilmi bu cinayət faktı beynəlxalq mətərəfə öz hüquqi qiymətini almalıdır. Azərbaycan dövləti erməni millətçilərinin xalqımıza qarşı törpə dilmi cinayətini, o cümlədən Xocalı soyqırım haqqında hadisələrin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, onun soyqırım kimi tanınması üçün məqsədyönlü və ardıcıl fəaliyyət göstərir. Prezident İham Lixçev Xocalı faciəsini təcavüzkar erməni millətçilərinin yüzilliklərlə boyu Azərbaycan xalqına qarşı apardığı soyqırım və etnik təmizləmə siyasətinin qanlı şahidi kimi qiymətləndirmişdir.

Bu qanlı gecədə erməni təcavüzkarlarının törpə dilmi və hərəkətlərindən heç zaman silinməyəcəkdir. Çünki həmin gecə bəzələrinin Azərbaycan xalqına qarşı soyqırım deyildi, bərkəməli, insanlığa qarşı törpə dilmi qanlı cinayət idi. Buna baxmayaraq, o zamankı Azərbaycan hakimiyyəti bu hadisəni siyasi qiymət verilməsi, qanlı qırmanın bərkəməli obyektiv məlumatların dünya ictimaiyyətinə çatdırılması üçün heç bir iş görməmişdir.

Yalnız ümummilli lider Heydər Lixçev xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyət gəldikdən sonra bu qanlı faciəyə ilk dəfə hüquqi-siyasi qiymət verilmişdir. 1994-cü ildə ulu öndər Heydər Lixçevin təşəbbüsü ilə Azərbaycan parlamenti 26 fevralı Xocalı soyqırımını günü kimi qeyd etmişdir.

Hər il bu müddətə faciənin ildönümü ölkəmizdə, dünyanın müxtəlif dövlətlərində ayan soydaşlarımız və digər dost xalqların nümayəndələri tərəfindən ümumkəmiyyət qeyd olunur.

Bu günlərdə dünyanın bir çox ölkəsində Xocalı qurbanlarının xatirəsi anılır, mitinqlər, piketlər keçirilir, ermənilərin və hərəkətlərini kəsətdirən fotoqrafiyalar, filmlər, materiallar nümayiş etdirilir. Dünya ölkələrinin nüfuzlu qəzetlərində faciəyə həsr olunmuş məqalələr çap olunur, televiziya və radio kanallarında verilişlər hazırlanır.

Faciə ilə bağlı hadisələrin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında Heydər Lixçev Fondunun da xüsusi xidmətləri vardır. Fond Xocalı soyqırımının 18-ci ildönümü ilə əlaqədar xarici ölkələrdə xüsusi layihəyə yata keçirir. Məqsəd Xocalı soyqırımının dünya ictimaiyyətinə çatdırılması və erməni və hərəkətlərini kəsətdirən materialların beynəlxalq təşkilatlar qarşısında nümayiş etdirilməsidir. Heydər Lixçev Fondu soyqırımını ilə bağlı 100-dən çox materialın xaricdə

s rgisini t kil etmi dir. Fondun h yata keçirdiyi "Qaraba h qıq t l ri" silsil si v i al olunan razil rd m d ni-tarixi abid l rin da ıdılması il ba lı ingilis dilind n r olunan kitab v bukletl r d xaricd yayımlanmıdır.

2009-cu ilin fevralında slam Konfransı T kilatının G ncl r Forumunun m d niyy t l rarası dialoq üzr ba laq l ndiricisi Leyla xanım liyevanın t bbüsü il f aliyy t ba lamı "Xocalıya dal t" kampaniyası öt n bir il rzind u urla davam etmi , bu aksiyaya dünyanın ks r ölk l rind könüllül r qo ulmu dur.

Beyn l xalq hüquqa gör , soyqırımı sülh v b riyy t leyhin yön l n m ldir v n a ır beyn l xalq cinay t sayılır. BMT Ba M clisinin 1948-ci il 9 dekabr tarixli 260 sayılı q tnam si il q bul edil n v 1961-ci ild n qüvv y min n konvensiyada soyqırımı cinay tinin hüquqi sası t svir edilmi dir. Erm nistanın Az rbaycana qar ı t cavüzü zamanı h min konvensiyada t sbit edil n soyqırımı cinay tini t kil ed n bütün m ll r t tbiq olunmu dur. Bu i alçı ölk nin terrorçuluq siyas ti uzun ill rdir dünya ictimaiyy tinin gözü qar ısında ba verir. Halbuki beyn l xalq hüquq normalarına, BMT v AT T-in prinsipl rin gör , dövl t l rin s rh dl rinin toxunulmazlı na hörm t edilm lidir. razi bütövlüyünün v suverenliyin pozulması yolverilm zdir. BMT T hlük sizlik urası Az rbaycanın i al olunan torpaqlarının qeyd- rtsiz azad olunması haqqında 4 q tnam q bul ets d , i alçı Erm nistan bunları h l ki, yerin yetirmir.

Xocalı soyqırımını tör tm kl erm ni mill tçil ri Az rbaycan xalqını qorxutmaq, vahim yaratmaq, onun mübariz zmini qırmaq, torpaqlarının i alı faktı il barı ma a m cbur etm k kimi m krli m qs dl r güdmüdür. Amma hiyl g r v amansız dü m nin niyy t l ri ba tutmadı, xalqımız dövl tin suverenliyinin müdafi sind yüks k q hr manlıq nümun si göst rdi.

Az rbaycan xalqı q ti mindir ki, hazırda C nubi Qafqazın iqtisadi güc m rk zin çevrilm , dünyada mövqeyini daha da möhk ml ndirmi , h rbi qüdr tini t min etmi dövl timiz dü m n tapda ı altında olan torpaqlarını ist nil n yolla azad ed c k, hidl rimizin qanı yerd , günahkarlar is c zasız qalmaqdadır.

Az rbaycan paytaxtının minl rl sakini Xocalı soyqırımının 18-ci ildönümü il laq dar anma m rasimind i tirak etm k üçün fevralın 26-da s h r tezd n X tai rayonunda faci qurbanlarının xatir sin ucaldılmı abid nin önün topla mı dı.

Az rbaycan Respublikasının Prezidenti lham liyev anma m rasimind i tirak etmi dir. Abid nin yanında f xri qarovul d st si düzölmü dü.

Prezident lham liyev abid nin önün klil qoydu, faci qurbanlarının xatir sin ehtiramını bildirdi.

Ba nazir Artur Rasizad , Milli M clisin S dri Oqtay s dov, Prezident Administrasiyasının r hb ri Ramiz Mehdiyev, Az rbaycanın birinci xanımı, Heyd r liyev Fondunun prezidenti, YUNESKO-nun v SESKO-nun xo m ramlı s firi, Milli M clisin deputatı Mehriban liyeva abid nin önün gül d st l ri qoydular.

M rasimd dövl t v hökum t nümay nd l ri, Milli M clisin deputatları, nazirl r, komit v irk t r hb rl ri, dini konfessiyaların ba çıları, habel qır ndan xilas ola bilmi Xocalı sakinl ri i tirak edirdil r.

Anma m rasiminin i tirakçıları abid nin önün t r qızılgül l r, q r nfill r düzdül r. Allah bütün hidl rimiz r hm t el sin!

Az rTAc

Az rbaycan.- 2010.-27 fevral.- S. 1.